

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 13 Μαΐου 2025, με την ακόλουθη σύνθεση: Άννα Λιγωμένου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Βασιλική Προβίδη και Νικολέτα Ρένεση, Σύμβουλοι, Μαρία Ζέρβα και Αικατερίνη Θεοφανίδου (εισηγήτρια) Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ευάγγελος Καραθανασόπουλος, ως νόμιμος αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Ιωάννης Αθανασόπουλος, Γραμματέας του Δευτέρου Τμήματος.

Για να δικάσει την από 2.10.2018 αγωγή (Α.Β.Δ. ΕλΣυν .../23.1.2025) του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Σκύδρας» που εδρεύει στη Σκύδρα Ν. Πέλλας και εκπροσωπείται νόμιμα, με ΑΦΜ ..., το οποίο παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 της πληρεξούσιας δικηγόρου του Κυριακής Κολοβού (Α.Μ./Δ.Σ. Σκύδρας),

Κατά του Α, κατοίκου ..., με ΑΦΜ, ο οποίος παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 του πληρεξούσιου δικηγόρου του Θεμιστοκλή Αχτσιόγλου (Α.Μ./Δ.Σ.).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον Αντεπίτροπο Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της αγωγής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε, στις 4 Νοεμβρίου 2025, σε διάσκεψη εξ αποστάσεως με τη χρήση της κρατικής πλατφόρμας e:Presence.gov.gr (άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020).

**Αφού μελέτησε τη δικογραφία
Σκέφτηκε σύμφωνα με τον νόμο και**

Αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Με την υπό κρίση αγωγή, η οποία παραπέμφθηκε προς εκδίκαση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου με την 635/2023 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Βέροιας (Τμήμα Β', Μονομελές), η ενάγουσα Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Σκύδρας ζητεί να υποχρεωθεί ο εναγόμενος, μόνιμος υπάλληλος του Δήμου Σκύδρας, κλάδου ΔΕ Διοικητικού με βαθμό Β', αποσπασμένος σε αυτήν για το χρονικό διάστημα από τον Ιανουάριο του 2012 έως τον Ιούνιο του 2013, να της

καταβάλει, νομιμοτόκως από την επομένη της περιέλευσής του σε υπερημερία, άλλως, επικουρικός, από την παρέλευση είκοσι ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν σχετικής εξώδικης πρόσκλησης, άλλως και όλως επικουρικός, από την επίδοση της αγωγής έως την πλήρη εξόφληση, και με απόφαση που θα κηρυχθεί προσωρινώς εκτελεστή, το ποσό των έντεκα χιλιάδων οκτακοσίων (11.800,00) ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί σε επίδομα θέσης ευθύνης, που αχρεωστήτως, κατά τους ισχυρισμούς της, αυτός έλαβε, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2012 έως 31.5.2013, άλλως σύμφωνα με τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού (άρθρο 904 επ. Α.Κ.).

2. Στο άρθρο 94 του Συντάγματος ορίζεται ότι στο Συμβούλιο της Επικρατείας και τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια υπάγονται οι διοικητικές διαφορές με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (παρ. 1) και στα πολιτικά δικαστήρια υπάγονται οι ιδιωτικές διαφορές, καθώς και οι υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας όπως νόμος ορίζει (παρ. 2). Εξάλλου, στο άρθρο 98 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής: «1. Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως: α. Ο έλεγχος των δαπανών του Κράτους, καθώς και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό. β. (...) γ. Ο έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται στον προβλεπόμενο από το εδάφιο α' έλεγχο. δ. (...) στ. Η εκδίκαση διαφορών σχετικά (...) με τον έλεγχο των λογαριασμών του εδαφίου γ' (...) 2. Οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου ρυθμίζονται και ασκούνται, όπως νόμος ορίζει. (...)».

3. Περαιτέρω, ο Κώδικας Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (Α' 52) και ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, στο Τμήμα Πρώτο αυτού που επιγράφεται «Αρμοδιότητες – Συγκρότηση – Οργάνωση» και στο Κεφάλαιο Α' αυτού με τίτλο «Αρμοδιότητες» ορίζει τα ακόλουθα: «1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο: (...) ιστ) Δικάζει τις αμφισβητήσεις που ανακύπτουν από τον έλεγχο των λογαριασμών των υπολόγων (...) ιη) Δικάζει τις εφέσεις που υπάγονται με βάση τις κείμενες διατάξεις στην αρμοδιότητά του κατά καταλογιστικών αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται από τους Υπουργούς ή άλλα αρμόδια προς τούτο συλλογικά ή μη όργανα της διοίκησης και αφορούν τη διαχείριση υλικού ή χρημάτων του Δημοσίου ή των Ν.Π.Δ.Δ. γενικά» [βλ. άρθρο 8 του ήδη ισχύοντος ν. 4820/2021 «Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (...)» (Α' 130/23.7.2021) στην παράγραφο 5 του οποίου ορίζεται ότι «Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπάγεται και κάθε διαφορά συναφής με αυτές που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 4, η οποία υπάγεται στη δικαιοδοσία του με βάση διάταξη νόμου»].

4. Στο πλαίσιο της γενικότερης υποχρέωσης του νομοθέτη να εξασφαλίζει τη δυνατότητα πλήρους και αποτελεσματικής έννομης προστασίας (άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ), από τις προεκτεθείσες συνταγματικές διατάξεις συνάγεται ότι στο Ελεγκτικό Συνέδριο υπάγονται κατά το Σύνταγμα, δύο βασικές κατηγορίες διαφορών, ήτοι αυτές που πρωτογενώς, κατά συνταγματική επιταγή, υπάγονται ρητώς στη δικαιοδοσία του, και αυτές που, ενόψει της

ενδεικτικής απαρίθμησης των δικαιοδοτικών του αρμοδιοτήτων, υπάγονται εκάστοτε δυνάμει νομοθετικής διάταξης, στη δικαιοδοσία αυτού. Προκειμένου δε να μην ανατραπεί το τεκμήριο της αρμοδιότητας εκδίκασης των διοικητικών διαφορών που θεσπίζεται από το άρθρο 94 παρ. 1 του Συντάγματος υπέρ του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, οι διαφορές ή υποθέσεις που μπορεί να ανατίθενται διά νόμου στο Ελεγκτικό Συνέδριο πρέπει να είναι συναφείς προς αυτές που διά ρητής συνταγματικής διάταξης έχουν ανατεθεί σ' αυτό ή να προσιδιάζουν στη φύση και τον χαρακτήρα του ως δημοσιονομικού δικαστηρίου (ΕλΣυν Ολ. 509/2024, 1951/2020).

5. Περαιτέρω, κατά την έννοια των διατάξεων των εδαφίων γ' και στ' της παρ. 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος, ως λογαριασμός νοείται όχι μόνον η λογοδοσία, ως σύνολο, του υπόχρεου δημοσίου υπολόγου, αλλά και οποιαδήποτε, ανεξαρτήτως ειδικότερου τύπου, απεικόνιση των εσόδων και εξόδων δημόσιας διαχείρισης σε δεδομένη χρονική στιγμή. Συνακόλουθα, ο έλεγχος συγκεκριμένου - έστω και μεμονωμένου - εσόδου ή εξόδου του Δημοσίου (ή ΟΤΑ ή ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ που υπάγεται στο καθεστώς αυτό ελέγχου), έστω και αν δεν συνοδεύεται από συνολική κρίση περί της ορθότητας του λογαριασμού, συνιστά «έλεγχο των λογαριασμών» του οικείου υπολόγου. Σε κάθε περίπτωση, είτε δηλαδή ο έλεγχος αφορά στον λογαριασμό ως «όλο» είτε αφορά σε «μέρος» αυτού είτε το πραγματικό του υπόβαθρο ανάγεται σε σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, η διενέργειά του συνιστά πάντοτε άσκηση δημοσίου δικαίου αρμοδιότητας, η οποία, εφόσον άγει στη λήψη αποκαταστατικού μέτρου, καθιδρύει μια νέα - και αυτοτελή - υποκείμενη αιτία, στο πλαίσιο της οποίας γεννάται ίδια κατηγορία διαφορών και δη διοικητική διαφορά ουσίας με δημοσιονομικό χαρακτήρα, η οποία υπάγεται πρωτογενώς στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τα άρθρα 94 παρ. 1 και 98 παρ. 1 εδάφιο στ' του Συντάγματος (ΕλΣυν Ολ. 509/2024).

6. Όπως δε έχει παγίως κριθεί (βλ. ΕλΣυν Ολ. 565/2000, 1104/2007, Πρακτικά 12^{ης} Γεν.Συν./16.6.2010), στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπάγονται όχι μόνον οι διαφορές από τον καταλογισμό των ίδιων των δημοσίων υπολόγων για τα ελλείμματα που ανακύπτουν στη διαχείρισή τους, αλλά και οποιουδήποτε άλλου εμπλεκόμενου, του οποίου ο καταλογισμός διενεργείται προς διόρθωση και αποκατάσταση λογαριασμού, χωρίς στην τελευταία περίπτωση να είναι αναγκαίος ο συγκαταλογισμός - μαζί με το τρίτο εμπλεκόμενο πρόσωπο - και του οικείου υπολόγου, καθόσον κρίσιμο και βαρύνον κατά το Σύνταγμα κριτήριο για την κατάφαση της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου αυτού, αποτελεί ο έλεγχος των λογαριασμών που τηρούν οι δημόσιοι υπόλογοι και ο σκοπός του επιβαλλόμενου με πράξη δημόσιας εξουσίας μέτρου ή κύρωσης που κατατείνει σε διόρθωση και αποκατάσταση αυτών (των λογαριασμών) και όχι η ιδιότητα του καθ' ου το μέτρο ή η κύρωση ή η ειδικότερη έννομη σχέση που τον συνδέει με το δημόσιο φορέα (διοικητική πράξη/σύμβαση) (ΕλΣυν Ολ. 509/2024).

7. Ενόψει των ανωτέρω, στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκει και η εκδίκαση των διαφορών που προκύπτουν από τον καταλογισμό προσώπων (φυσικών ή νομικών) στα οποία καταβλήθηκαν αχρεωστήτως ή παρανόμως

χρηματικά ποσά από το Δημόσιο (ή ΟΤΑ ή ΝΠΔΔ κ.λπ.), χωρίς τα πρόσωπα αυτά να είναι υπό την τυπική έννοια «δημόσιοι υπόλογοι», στον βαθμό που δεν ενεργούν πράξεις δημοσιονομικής διαχείρισης ως διατάκτες, εκκαθαριστές, εντολείς πληρωμής ή ταμίες, καθόσον και η διοικητική πράξη με την οποία καταλογίζονται τα πρόσωπα αυτά επιφέρει δημοσιολογιστικές συνέπειες και συνιστά πράξη «τακτοποίησης» δημόσιου λογαριασμού και, εντεύθεν, μέσο αποκατάστασης της επελθούσας βλάβης στον οικείο προϋπολογισμό και δη υπό διττή έννοια, ήτοι αφενός ως ακύρωση της προηγηθείσας υλικής πράξης διενέργειας του εξόδου (είτε μερικής είτε ολικής, ανάλογα με το μέγεθος της βλάβης του προϋπολογισμού του φορέα) και αφετέρου ως δημιουργία νόμιμου (εκτελεστού) τίτλου για την επιστροφή του σχετικού ποσού στο Δημόσιο (ή σε ΟΤΑ, ΝΠΔΔ κ.λπ.) (ΕλΣυν Ολ. 509/2024).

8. Άλλωστε, κάθε δαπάνη του δημοσίου, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ κ.λπ. ανάγεται σε έννομη σχέση του ουσιαστικού δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ο καθορισμός δε της δικαιοδοσίας επί των σχετικών από την τακτοποίηση των λογαριασμών διαφορών με κριτήριο την έννομη σχέση από την οποία εκπορεύθηκε η υποχρέωση του Δημοσίου ή των ως άνω φορέων προς πληρωμή, θα έθιγε κατά τρόπο μη ανεκτό τον πυρήνα της δικαιοδοσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και την πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 98 παρ. 1 εδάφ. στ' του Συντάγματος. Και τούτο, ανεξαρτήτως του εάν συρρέουν, κατά περίπτωση, υπέρ του δημοσίου (ή των προαναφερόμενων νομικών προσώπων) αξιώσεις από την έννομη σχέση καθ' εαυτήν, οι οποίες δύνανται να επιδιωχθούν με τα μέσα που προβλέπονται στον νόμο και υπάγονται, κατ' αρχήν στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών ή των πολιτικών δικαστηρίων, αναλόγως της φύσης της οικείας διαφοράς (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 509/2024).

9. Περαιτέρω, καθ' ερμηνεία του άρθρου 98 παρ. 1 περ. στ' του Συντάγματος στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου υπάγονται και οι διαφορές που έχουν ως αντικείμενο την καταψήφιση ή αναγνώριση απαίτησης, και οι οποίες, κατά τα δικονομικώς συνήθη, χρησιμοποιούν ως δικονομικό όχημα την αγωγή, εφόσον όμως αυτή, κατά τα ως άνω εκτεθέντα, αφορά σε αξίωση πηγάζουσα από έννομη σχέση τακτοποίησης λογαριασμού δημοσίου υπολόγου υπόχρεου σε λογοδοσία στον οποίο διαπιστώθηκε έλλειμμα (ΕλΣυν Ολ. 201/2021).

10. Εξάλλου, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 252 – 264 και 276 του ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 11), των άρθρων 107, 109 και 276 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87) και των άρθρων 1, 3, 5, 6, 7 και 21 του ν. 1069/1980 «Περί κινήτρων δια την ίδρυση Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχετεύσεως» (Α' 91), όπως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο, συνάγεται ότι οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, που συστήνονται από τους Δήμους για να ασκήσουν πάσης φύσεως δραστηριότητα σχετική με την ύδρευση και την αποχέτευση, αποτελούν κοινωφελείς επιχειρήσεις, τόσο κατά τον χαρακτηρισμό τους από τον νόμο (βλ. άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 1069/1980, άρθρο 252 παρ. 1 περ. α' και άρθρο 254 παρ. 1 του ν. 3463/2006), όσο και κατά τον προορισμό τους ως εκ της ζωτικής σημασίας των υπηρεσιών που, σύμφωνα με τις προμνησθείσες διατάξεις, παρέχουν στο κοινωνικό σύνολο, εντός

των ορίων της τοπικής αρμοδιότητάς τους, ενώ διέπονται ως προς τη διοίκηση, οργάνωση, εκτέλεση, λειτουργία, συντήρηση των έργων της αρμοδιότητάς τους, καθώς και τις πηγές της χρηματοδότησής τους (μεταξύ των οποίων και τα τέλη) από τις διατάξεις του ν. 1069/1980, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των σχετικών διατάξεων του «Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα» (άρθρα 254-264 του ν. 3463/2006), κατά τη ρητή πρόβλεψη του νόμου αυτού (άρθρο 1 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο του ν. 1069/1980, ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά της 6^{ης} Γ.Σ./19.2.2014 θέμα Β'). Εξάλλου, από τις ίδιες ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι παρόλο που η ταμειακή διαχείριση των δημοτικών επιχειρήσεων κοινωφελούς χαρακτήρα είναι ξεχωριστή, διενεργούμενη σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, αυτές δεν παύουν να βρίσκονται σε στενή σύνδεση και εξάρτηση με τον ΟΤΑ που τις συνέστησε και να αποτελούν επιχειρήσεις του εν λόγω ΟΤΑ ανεξαρτήτως της νομικής τους φύσης, δεδομένου ότι α) έχουν συσταθεί με χρήματα – κεφάλαιο του ΟΤΑ, β) η διοίκησή τους ελέγχεται εξ ολοκλήρου από αυτόν, μέσω του διορισμού όλων των προσώπων του διοικητικού τους συμβουλίου, γ) όλες οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης πρέπει να αποστέλλονται στο οικείο δημοτικό συμβούλιο, δ) το δημοτικό συμβούλιο εγκρίνει τη διανομή των καθαρών κερδών, την ψήφιση του προϋπολογισμού, τον ισολογισμό και την έκθεση πεπραγμένων της επιχείρησης, ε) τα καθαρά κέρδη αυτής, εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν για την επέκταση της επιχείρησης, διατίθενται υποχρεωτικά στον Δήμο, στ) το δημοτικό συμβούλιο είναι το μόνο αρμόδιο για την επιλογή των ελεγκτών για τη διενέργεια του τακτικού διαχειριστικού ελέγχου και ζ) τα εναπομείναντα, μετά τη διάλυση και εκκαθάρισή τους, περιουσιακά τους στοιχεία περιέρχονται στον Δήμο που τις είχε συστήσει. Στο πλαίσιο αυτό, η κοινωφελής δημοτική επιχείρηση συνιστά διακριτό κεφάλαιο, όπως διακριτή είναι, έναντι της περιουσίας του Δήμου, και η δημοτική περιουσία που διατίθεται στην επιχείρηση για την εξυπηρέτηση δημοτικού σκοπού (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 1385/2021). Ενόψει δε του ότι με τη σύσταση των επιχειρήσεων αυτών οι ΟΤΑ αποσκοπούν όχι μόνο στην παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας στους δημότες τους, αλλά και στην πραγματοποίηση εσόδων από τα κέρδη των επιχειρήσεων αυτών, που θα αποτελέσουν έσοδα – περιουσία του ΟΤΑ για την εκτέλεση κοινωφελών έργων (για τον λόγο, δε, αυτό η διανομή των καθαρών κερδών εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο), η περιουσία των δημοτικών αυτών επιχειρήσεων, παρόλο που προέρχεται από την ανάπτυξη της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, συνιστά εν ευρεία εννοία δημόσια – δημοτική περιουσία (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 439/2012, 47/2009).

11. Στην υπό κρίση υπόθεση από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την 6181/5.8.1999 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Β' 1722) εγκρίθηκαν οι 19/1998 και 88/1998 αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Σκύδρας Ν. Πέλλας περί σύστασης στον ομώνυμο Δήμο ενιαίας επιχείρησης ύδρευσης - αποχέτευσης με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης - Αποχέτευσης Σκύδρας», η οποία (επιχείρηση) συγχωνεύθηκε, δυνάμει της 27/23.2.2011 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου Σκύδρας (Β' 1074) και κατ' επίκληση των διατάξεων του άρθρου 109 του ν. 3852/2010, στη συσταθείσα επιχείρηση ύδρευσης και αποχέτευσης με την επωνυμία

«Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Σκύδρας (Δ.Ε.Υ.Α.Σ.)». Ακολούθως, με την 14023/25.10.2012 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης (Β' 3272) εγκρίθηκε ο ψηφισθείς με την 37/2012 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α. Σκύδρας και εγκριθείς με την 179/2012 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Σκύδρας Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας της ως άνω δημοτικής επιχείρησης, στον οποίο προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι τυπικό προσόν για την πλήρωση της οργανικής θέσης του Γενικού Διευθυντή συνιστά πτυχίο ή δίπλωμα ΑΕΙ της ημεδαπής ή αλλοδαπής Πολιτικού Μηχανικού, Οικονομολόγου, Μηχανολόγου, Τοπογράφου, Χημικού Μηχανικού (άρθρο 9) και ότι για την κατάληψη των οργανικών θέσεων απαιτούνται τα προβλεπόμενα από τον ως άνω οργανισμό γενικά προσόντα διορισμού σύμφωνα με τις διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και τα απαιτούμενα για κάθε θέση τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 9 του εν λόγω Κανονισμού (άρθρο 52 παρ. 2).

12. Με την .../2011 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ενάγουσας [βλ. απόσπασμα από το πρακτικό της 9/22.12.2011 (και όχι 2012, όπως εκ προφανούς παραδρομής αναφέρεται στο οικείο έγγραφο) συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α.Σ.] έγινε δεκτή η 1798/16.12.2011 αίτηση του εναγομένου, Α , περί απόσπασης αυτού από τον Δήμο Σκύδρας, στον οποίο υπηρετούσε ως μόνιμος υπάλληλος του κλάδου ΔΕ1 Διοικητικού, με βαθμό Β', στην ενάγουσα δημοτική επιχείρηση, σχετικώς δε εξεδόθη η .../30.12.2011 απόφαση του Δημάρχου Σκύδρας, με την οποία αποφασίσθηκε η προμνησθείσα απόσπαση του υπαλλήλου για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών, ήτοι από 1.1.2012 έως 31.12.2016. Κατόπιν, το Διοικητικό Συμβούλιο της ενάγουσας αποφάσισε την τοποθέτηση του εναγομένου στην, κενωθείσα από 1.1.2012, θέση του Γενικού Διευθυντή της εν λόγω επιχείρησης, για χρονικό διάστημα, ομοίως, πέντε ετών (από 1.1.2012 έως 31.12.2016) (βλ. απόσπασμα από το πρακτικό της .../15.2.2012 συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της ενάγουσας, στο οποίο περιλαμβάνεται η .../2012 απόφαση του οικείου Δ.Σ.).

13. Εν συνεχεία, η ενάγουσα δημοτική επιχείρηση απέστειλε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης (Τμήμα Διοικητικού - Οικονομικού Ν. Πέλλας της Διεύθυνσης Διοίκησης της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Λειτουργίας) το .../20.2.2013 έγγραφο, προκειμένου να της γνωστοποιηθεί εάν ο εναγόμενος, αποσπασμένος σε αυτήν υπάλληλος του Δήμου Σκύδρας, στον οποίο είχε ανατεθεί αρμοδίως η εκτέλεση καθηκόντων Γενικού Διευθυντή της επιχείρησης, ως πληρών τις προϋποθέσεις του άρθρου 6 παρ. 7 του ν. 1069/1980 (ο κατά βαθμό ανώτερος και επί ισόβαθμων ο αρχαιότερος υπάλληλος) και ο οποίος ασκούσε τα εν λόγω καθήκοντα, δικαιούτο να λαμβάνει το αντίστοιχο επίδομα θέσης ευθύνης. Με το .../5.3.2013 έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών (Τμήμα Προσωπικού Ο.Τ.Α. της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α. της Γενικής Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης) έγγραφο ερώτημα αναφορικά με τη νομιμότητα αφενός του διορισμού του εναγομένου ως Γενικού Διευθυντή της ενάγουσας δημοτικής

επιχείρησης και αφετέρου της χορήγησης σε αυτόν του αντίστοιχου επιδόματος θέσης. Εις απάντηση αυτού, απεστάλη από την προαναφερόμενη υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών το .../29.4.2013 έγγραφο, σύμφωνα με το οποίο η Δ.Ε.Υ.Α. δεν δύναται να διορίζει ως Γενικό Διευθυντή υπάλληλο που υπηρετεί σε αυτήν με απόσπαση, δοθέντος ότι οι σχετικές με την τοποθέτηση και την άσκηση καθηκόντων της εν λόγω θέσης διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1 και 7 του ν. 1069/1980 αφορούν αποκλειστικώς στους υπαλλήλους που ανήκουν οργανικά στη δημοτική επιχείρηση.

14. Ακολούθως, ο Δήμαρχος Σκύδρας εξέδωσε την .../31.5.2013 απόφαση περί ανάκλησης της .../30.12.2011 προηγούμενης απόφασης απόσπασης του εναγομένου στη Δ.Ε.Υ.Α. Σκύδρας, ενώ, με την .../2013 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ως άνω επιχείρησης (βλ. απόσπασμα από το πρακτικό της .../10.6.2013 συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α.Σ.) αποφασίσθηκε, κατ' επίκληση και του προεκτεθέντος .../29.4.2013 εγγράφου του Υπουργείου Εσωτερικών, η ανάκληση της απόφασης ορισμού του εναγομένου στη θέση του Γενικού Διευθυντή αυτής. Κατόπιν των ανωτέρω, η ενάγουσα υπέβαλε στην ως άνω αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών έγγραφο ερώτημα σχετικά με τον ενδεδειγμένο τρόπο παρακράτησης του ποσού που αντιστοιχεί στα χορηγηθέντα στον εναγόμενο επιδόματα θέσης ευθύνης, αναφέροντας, προς τούτο, ότι στον τελευταίο καταβλήθηκε επίδομα αφενός ποσού 900,00 ευρώ μηνιαίως για το χρονικό διάστημα από 1.1.2012 έως 31.12.2012, κατά το οποίο είχε ορισθεί ως Γενικός Διευθυντής, και αφετέρου ποσού 250,00 ευρώ μηνιαίως για το χρονικό διάστημα από 1.1.2013 έως 30.4.2013, λόγω της άσκησης από αυτόν καθηκόντων Προϊσταμένου Διοικητικών Υπηρεσιών (βλ. το .../21.8.2013 έγγραφο της Δ.Ε.Υ.Α. Σκύδρας προς το Υπουργείο Εσωτερικών με θέμα «Παρακράτηση του καταβληθέντος επιδόματος θέσης του Αποσπασμένου από τον Δήμο Γενικού Διευθυντή της Δ.Ε.Υ.Α.Σ.»).

15. Η κατά τα προδιαληφθέντα ερωτηθείσα υπηρεσία διαβίβασε το ανωτέρω έγγραφο, μετά του σχετικού με την υπόθεση .../29.4.2013 εγγράφου της, στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (βλ. το .../17.9.2013 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών με θέμα «Διαδικασία επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντος επιδόματος θέσης ευθύνης σε δημοτικό υπάλληλο αποσπασθέντα σε Δ.Ε.Υ.Α.») και σχετικώς εξεδόθη το .../11.12.2013 έγγραφο παροχής απόψεων του Τμήματος Δ' της Διεύθυνσης 22ης Μισθολογίου της Γενικής Διεύθυνσης Μισθών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, σύμφωνα με το οποίο το τεθέν υπ' όψιν της οικείας υπηρεσίας ζήτημα, καίτοι δεν άπτεται της αρμοδιότητάς της, θα ηδύνατο να επιλυθεί στο πλαίσιο των γενικών αρχών του ιδιωτικού δικαίου, με συμφωνία των μερών για τον τρόπο της επιστροφής, άλλως με άσκηση αγωγής. Ακολούθως, με το .../31.7.2014 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών διαβιβάσθηκε στη Διεύθυνση Διοίκησης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης το ως άνω έγγραφο παροχής απόψεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και σημειώθηκε, περαιτέρω, ότι το ανακύψαν ζήτημα εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας, δοθέντος ότι πρόκειται περί ιδιωτικής φύσης διαφοράς.

16. Κατόπιν των ανωτέρω, κοινοποιήθηκε στον εναγόμενο στις 7.4.2015 (βλ. την .../7.4.2015 έκθεση επίδοσης του Δικαστικού Επιμελητή του Πρωτοδικείου

Εδέσσης ...) η από 2.3.2015 «εξώδικος πρόσκληση, διαμαρτυρία και δήλωση» της ενάγουσας δημοτικής επιχείρησης, με την οποία αιτήθηκε την επιστροφή από αυτόν του ποσού των 11.800,00 ευρώ, που αντιστοιχεί στα επιδόματα θέσης ευθύνης που έλαβε μη νομίμως, κατά τους ισχυρισμούς της. Τέλος, η ενάγουσα άσκησε ενώπιον του Ειρηνοδικείου Σκύδρας τη με αριθμό κατάθεσης .../2016 αγωγή, σύμφωνα με τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού, κατά του εναγομένου, η οποία απορρίφθηκε λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας με την 118/2018 απόφαση του ως άνω Δικαστηρίου.

17. Ήδη, με την κρινόμενη αγωγή, όπως αυτή αναπτύσσεται με το νομίμως κατατεθέν στις 9.5.2025 υπόμνημα, η ενάγουσα ιστορεί ότι στον εναγόμενο, μόνιμο υπάλληλο του Δήμου Σκύδρας, κλάδου ΔΕ Διοικητικού με βαθμό Β', ο οποίος αποσπάσθηκε σε αυτήν από την 1.1.2012 και για πέντε έτη, ανατέθηκαν τα καθήκοντα του Γενικού Διευθυντή και του Προϊσταμένου Διοικητικών Υπηρεσιών, τα οποία πράγματι άσκησε κατά τα χρονικά διαστήματα από 1.1.2012 έως 31.12.2012 και από 1.1.2013 έως 31.5.2013, αντιστοίχως, λαμβάνοντας το προβλεπόμενο για την κατεχόμενη εκάστοτε θέση ευθύνης ποσό επιδόματος, ύψους 900,00 ευρώ και 250,00 ευρώ μηνιαίως, αντιστοίχως. Εντούτοις, κατά τους ισχυρισμούς της, η ως άνω τοποθέτηση του εναγομένου σε θέσεις ευθύνης δεν ήταν νόμιμη, διότι αφενός δεν διέθετε τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα για την οργανική θέση του Γενικού Διευθυντή, σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 52 παρ. 2 του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της ενάγουσας, ήτοι στερείτο πτυχίου ή διπλώματος των προβλεπόμενων στις ανωτέρω διατάξεις σχολών πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και αφετέρου, ελλείπει οργανικού υπαλληλικού δεσμού με αυτήν, ως αποσπασθείς στην επιχείρηση δημοτικός υπάλληλος, δεν είχε δικαίωμα επιλογής σε θέσεις ευθύνης οργανικής μονάδας της ενάγουσας, η τοποθέτηση στις οποίες (θέσεις) επιφυλάσσεται αποκλειστικώς στο, κατέχον τις προβλεπόμενες στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας οργανικές θέσεις, τακτικό προσωπικό της. Ενόψει των ανωτέρω, η ενάγουσα ζητεί να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να καταβάλει, νομιμοτόκως, από την επομένη της περιέλευσής του σε υπερημερία, ήτοι από τις 10.6.2013 (ημερομηνία ανάκλησης της απόφασης ορισμού του στη θέση του Γενικού Διευθυντή), άλλως, επικουρικώς, από την παρέλευση είκοσι ημερών από την κοινοποίηση της εξώδικης πρόσκλησης, ήτοι από τις 28.6.2015, άλλως, και όλως επικουρικώς, από την επίδοση της αγωγής έως την πλήρη εξόφληση, και με απόφαση που θα κηρυχθεί προσωρινώς εκτελεστή, το ποσό των έντεκα χιλιάδων οκτακοσίων (11.800,00) ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στα επιδόματα θέσης ευθύνης που έλαβε αυτός κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2012 έως 31.5.2013 αχρεωστήτως, άλλως, σύμφωνα με τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού (άρθρο 904 επ. Α.Κ.), καθώς αυτός κατέστη πλουσιότερος σε βάρος της περιουσίας της ενάγουσας χωρίς νόμιμη αιτία. Εξάλλου, ο εναγόμενος, με το νομίμως κατατεθέν από 7.5.2025 υπόμνημά του, αρνείται τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα της αγωγής και ζητεί την απόρριψή της.

18. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις της παρούσας (σκ. 2 έως 9), η ένδικη αγωγή της ενάγουσας Δ.Ε.Υ.Α. Σκύδρας κατά του εναγομένου αποσπασμένου σε αυτήν δημοτικού υπαλλήλου, με

τον οποίο δεν συνδεόταν κατά τον κρίσιμο χρόνο με ενεργό οργανικό υπαλληλικό δεσμό, προς αναζήτηση του καταβληθέντος σε αυτόν επιδόματος θέσης ευθύνης που κατά τους ισχυρισμούς της δεν δικαιούνται, αφορά σε αξίωση πηγάζουσα όχι από τον έλεγχο των λογαριασμών του εν λόγω νομικού προσώπου, ώστε να συνιστά διοικητική διαφορά ουσίας με δημοσιονομικό χαρακτήρα υπαγόμενη πρωτογενώς στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αλλά από τη λειτουργία της εργασιακής μεταξύ τους σχέσης καθ' εαυτήν που ρυθμίζεται από το ιδιωτικό δίκαιο υπαγόμενη κατ' αρχήν στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Και τούτο, διότι, σύμφωνα με όσα προπαρατέθηκαν και λαμβανομένου υπόψη ότι κάθε δαπάνη του νομικού προσώπου ανάγεται σε έννομη σχέση του ουσιαστικού δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου από την οποία συρρέουν κατά περίπτωση αξιώσεις η επιδίωξη των οποίων υπάγεται κατ' αρχήν στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών ή πολιτικών δικαστηρίων, κριτήριο για την κατάφαση της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου αποτελεί η διενέργεια ελέγχου των λογαριασμών του οικείου νομικού προσώπου που άγει, σε περίπτωση διαπίστωσης ελλείμματος, σε διόρθωση και αποκατάσταση αυτών δια του επιβαλλόμενου με πράξη δημόσιας εξουσίας μέτρου ή κύρωσης, ανεξαρτήτως του εάν το πραγματικό υπόβαθρο των λογαριασμών ανάγεται σε σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Εν προκειμένω, τέτοια πράξη τακτοποίησης του οικείου λογαριασμού – ως καταγραφή των συγκεκριμένων εκταμιεύσεων για τη μισθοδοσία του εναγομένου – μετά από τη διενέργεια ελέγχου επ' αυτού και εντεύθεν μέσω αποκατάστασης της επελθούσας βλάβης στον οικείο προϋπολογισμό της Δ.Ε.Υ.Α. Σκύδρας συνιστά η επιφέρουσα δημοσιολογιστικές συνέπειες διοικητική πράξη με την οποία καταλογίζεται το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό στο λαβόν πρόσωπο, αφενός ως ακύρωση της προηγηθείσας υλικής πράξης διενέργειας του εξόδου, αφετέρου δε ως δημιουργία νόμιμου τίτλου για την επιστροφή του σχετικού ποσού στην οικεία διαχείριση, στοιχείο που δεν συντρέχει στην υπό κρίση περίπτωση. Εξάλλου, δεν θίγεται η δυνατότητα της Δ.Ε.Υ.Α. Σκύδρας να επιδιώξει, στο πλαίσιο ελέγχου των λογαριασμών της, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων της δια της επιβολής καταλογισμού σε βάρος του λαβόντα με πράξη του αρμοδίου οργάνου της εκδιδόμενη με νομική βάση δημοσιονομικής φύσης διατάξεις περί τακτοποίησης και αποκατάστασης της διαχείρισής της, η τελική κρίση επί της νομιμότητας της οποίας ανήκει στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

19. Μειοψήφησε η Σύμβουλος Νικολέτα Ρένεση, κατά τη γνώμη της οποίας η επίδικη διαφορά, με την οποία επιδιώκεται από την ενάγουσα δημοτική επιχείρηση κοινωφελούς χαρακτήρα η επιδίκαση αποζημίωσης για τη ζημία που υπέστη από τη μη νόμιμη εκταμίευση επιδόματος θέσης Γενικού Διευθυντή, συνιστά δημοσιονομική διαφορά, η οποία κατατείνει στη διόρθωση και αποκατάσταση του αντίστοιχου λογαριασμού χρηματικής διαχείρισης της Δ.Ε.Υ.Α. Σκύδρας (ΔΕΥΑΣ). Πιο συγκεκριμένα, ενόψει της στενής σύνδεσης των δημοτικών επιχειρήσεων με τον οικείο ΟΤΑ που τις ιδρύει και του γεγονότος ότι η περιουσία των εν λόγω νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, παρόλο που προέρχεται από την ανάπτυξη της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, συνιστά εν ευρεία εννοία δημόσια - δημοτική περιουσία (ΕλΣυν Ολ 1465/2024), η αναζήτηση των ποσών αχρεωστήτως

καταβληθέντος επιδόματος θέσης ευθύνης που εκκινεί με την ανάκληση της πράξης τοποθέτησης του υπαλλήλου στη θέση του Γενικού Διευθυντή από το όργανο που είναι αρμόδιο για την εν γένει διαχείριση της περιουσίας της δημοτικής επιχείρησης (διοικητικό συμβούλιο), υπέχοντας αντίστοιχη υποχρέωση (δημόσιας) λογοδοσίας (πρβλ αρθρ 51 ν. 4129/2013, Α' 52 και αρθρ 14 ν. 4270/2014, Α' 143), δεν αποτελεί διαφορά, η οποία εγείρεται μεταξύ του φορέα καταβολής του επιδόματος (ήτοι, της ΔΕΥΑΣ) και του δημοτικού υπαλλήλου που (αχρεωστήτως) έλαβε το επίδομα αυτό, αλλά αξίωση που αποβλέπει στην τακτοποίηση του οικείου λογαριασμού της δημοτικής επιχείρησης και την αποκατάσταση του ισόποσου ελλείμματος που προκλήθηκε στα οικονομικά της. Προς τούτο και ανεξαρτήτως εάν θα έπρεπε προηγουμένως να εκδοθεί σχετική καταλογιστική πράξη σε βάρος του αχρεωστήτως λαβόντος υπαλλήλου, η φύση της κρινόμενης διαφοράς εμπίπτει στην κατά το άρθρο 98 παρ. 1 περ. γ' και στ' του Συντάγματος δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η γνώμη όμως αυτή δεν εκράτησε.

20. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, απαραδέκτως εισάγεται η υπό κρίση αγωγή ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου και πρέπει να απορριφθεί.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την υπό κρίση αγωγή.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 4 Νοεμβρίου 2025 μέσω τηλεδιάσκεψης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΘΕΟΦΑΝΙΔΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 28 Απριλίου 2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ